

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13, Telefon 2440 in 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Volja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Slava in konec bolgarskega diktatorja

Osveta pokojnega Stambolijskega

V politiki povojne Bolgarije se dvigata visoko nad površino povprečnosti samo dve imeni: Stambolijski in Cankov. Prvi je zavrgel stare metode in hotel povesti bolgarski narod na nova pota. Hotel je napraviti velik in energičen križ preko vsega, kar je bilo, posebno pa preko protijugoslovanske politike. Prav v trenutku, ko je bil že popolnoma na cilju, ko se mu je pred očmi odprlo široko področje plodonosnega dela, je pa prišel nepričakovani udarec. Padel je njegov režim in padel je on sam, zadet od sovražne roke reakcionarstva. In tisti, ki ga je vrgel, ki je vodil potem proti poljedelcem besno borbo do iztrebljenja, ki je s svojimi metodami preliči 30.000 Bolgarov, je bil — Cankov. Drugo ime, ki se je dvignilo nad površino vsakdanje strankarske politike.

Stambolijski je padel. Za njim je ostal le še svetel spomin v srcih njegovih izmučenih soborcev in pristašev. Cankov pa je nastopil zmagovalno pot preko rdeče človeške krvi. Demokratičeski zgovor, kateremu je stal na čelu, je uvedel režim strahovlade in črne reakcije. Vrgel je Bolgarijo nazaj na stara protislovanska pota, v naročje tistih, ki so jo po vrsti pošiljali v bratomorno klanje za tuje interese. In izgledalo je, da bo ta režim trajal večno, da bo Cankov ostal dosmrtni diktator. Izgledalo je, a zgodilo se ni. Kolesa usode se vrte včasih zelo počasi, a prav takrat boli vztrajno in sigurno. Naposled zdobitvo, tudi granitno skalo. Pri zadnjih volitvah je njegova vladna koalicija pogorela. Zmagala je opozicija in prevzela vlado. Cankov je zapustil ministrsko predsedstvo, vrnil se je kot profesor na soljsko univerzo, njegova koalicija, demokratičeski zgovor, se je razcepila in ostal je samo vodja manjše frakcije. Toda njegova moč je ostala kljub temu še velika. Vzdrževal jo je prejšnji sijaj neomejenega gospoda Bolgarije. Na nešteti politično vodilnih mestih so ostali njemu neomajno zvesti uradniki, okrajni glavari, še fi policije itd. Vsa kraljevina je bila preplečena z njegovimi javnimi in tajnimi zaupniki.

Vendar se je tudi ta njegova opora pod uplivom drugačnega razvoja pričela polagoma majati. To je začutil tudi sam, zato se je pred približno dvema mesecema odpravil na agitacijsko pot po svoji domovini. Pod parolo „naša pot“ je sklical v Sofiji veliko politično zborovanje,

na katerem je obdan od svoje najožje garde in družbe bivših policajev. Izza dni pokolja poljedelcev, besno udaril po sedanjih vladi in posebno še po naslednikih pokojnega Stambolijskega. Brez incidenta pa to zborovanje ni končalo. Nekdo iz množice mu je zaklical v obraz stransko besedo: »Morilec!« In zdi se, da je bil to prvi bojni klic. Sledila mu je namreč vihra ogorčenja po vsej Bolgariji. Ko je iz Sofije odšel v Plovdiv, je bila na njegovem shodu že množica poljedelcev, ki so mu vrgli pred noge letak z napisom: »Ubijalec 30.000 Bolgarov!« V spopad, ki je sledil, se je morala vmešati tudi državna in mestna policija. Prva je bila naklonjena poljedelcem, druga Cankovemu. Shod se je končal z razdorom, ki je odpor proti Cankovemu le še bolj povečal.

Dne 26. junija je prišel Cankov na svoji turneji v Ruse. Že dva dni prej so se poljedelci, pa tudi pristaši nasprotnega krila bivšega demokratičeskega zgovora pripravljali na odpor. Policija pod vodstvom zaupnika Cankovega je sicer internirala voditelje odpora, a pomagalo ni. Ko je Cankov stopil v zborovalno dvorano, mu je zadonel iz tisoč grl isti klic: »Ubijalec!« Njegovih pristašev je bilo tako malo, da so se v množici nasprotnikov kar izgubili. Zamm je policija skušala dvorano izprazniti in potem spustiti na shod samo pristaše bivšega ministrskega predsednika in zaman so tudi poljedelci poslanci pozivali svoje volilce, naj ostanejo mirni. Shod je bil nemogoč. Cankov ni mogel spregovoriti niti besede in moral je sredi vseobsega pretepa, pri katerem je bilo nevarno in lažje ranjenih preko 30 ljudi, zapustiti dvorano. Pozneje je zboroval v drugem lokal, strogo zaprt in zastražen, obdan le od najožjih in svoje telesne garde. In ko je hotel potem turnejo nadaljevati, je postalo ogorčenje tako veliko, da se je moral vrniti v Sofijo. Za njim je od vseh strani donel en sam strašen klic: »Morilec!« Pa tudi v Sofiji sami, na univerzi, so se mu spuntali lastni dijaki. Moral je opustiti predavanja.

Te dni je pa bolgarski uradni list objavil kraljev dekret, s katerim se profesor A. Cankov upokojuje. Sic transit gloria mundi! Še nedavno je bil vsemočen, trepetal je pred njim ves narod, danes pa je sam in osovražen kakor malokdo na svetu. Zmagal je duh po njem ubitega Stambolijskega.

V Nemčiji dozoreva diktatura

Incident in spopadi na vseh koncih in krajih — Hitlerjevci zahtevajo diktaturo

BERLIN, 15. junija. Strankarske borbe v Nemčiji postajajo vedno silovitejše. Te dni so v Hagenu narodni socialisti zborovali v nekem gozdu. Komunisti so gozd obkolili in zažgali. Ogenj se je širil zelo naglo in zborovalci so morali zbežati. Prisotni člani Hitlerjevih napadalnih oddelkov in gasilci so imeli mnogo dela, preden so ogenj pogasili. V neki vasi pri Kasselu bi bilo moralo biti prodano manjše kmečko posestvo. Na dražbo je prišel tudi napadalni oddelček Hitlerjevcev. Narodni socialisti so krvavo pretepli

predsednika neke banke, ki je zahteval prodajo, in njegovega odvetnika dr. Sterna. Sodnik je poklical na pomoč orožnike, a dražbo je moral odgoditi. Takli incidenti se dogajajo dan za dnem po vsej Nemčiji.

MONAKOVO, 15. junija. »Völkischer Beobachter« piše: Nemška država je zrela za diktaturo. Vsako odlašanje lahko postane usodno. Če sedanja vlada ni dovolj zrela, da bi doumela položaj, potem naj izgine. Bolje je, da gre danes, kakor jutri.

AVSTRIJSKE BLAGOVNE TARIFE.

DUNAJ, 15. junija. Upravna komisija avstrijskih zveznih železnic je na svoji včerajšnji seji sklenila povišati tarife za prevoz blaga. Cene za prevoz potnikov se ne spreminjajo.

NAŠ NOVI POSLANIK NA DUNAJU.

DUNAJ, 15. junija. Novi jugoslovanski poslanik na Dunaju Gjorgije Nastasijević in novi voljaški ataše Todor Milčević sta prispela na Dunaj in nastopila službo.

Nameni pakta zaupanja

Ostra Pertinaxova kritika v „Echo de Paris“ — Nameni pakta niso čisti

PARIZ, 15. junija. Pertinax kritizira v »Echo de Paris« francosko-angleški pakt zaupanja in omenja, da je von Papen predlagal Herriotu v Lozani konzultativni sporazum petih glavnih velesil. Herriot je takrat tak sporazum odklonil, ker se je očito bal, da bi Francija morala potem deliti svoj upliv v srednji Evropi z Anglijo in Nemčijo. Ta konzultativni pakt pa se je sedaj izkazal kot obnovitev entente cordiale, v katero ne more nihče resno verjeti. Če se bodo temu paktu pridružile še druge države, potem bo to brezpomemben

sporazum, kakor je toliko drugih, če pa gre samo za velesile, potem je tu podana analogija z znanimi pogodbami med Francijo in Poljsko ter Francijo in državami male antante.

Na vsak način pa hoče, pravi dalje Pertinax, spraviti Macdonald Francijo na led revizije mirovnih pogodb in razrahljati njeno zvezo s Poljsko in malo antanto. Zato mora Francija poskrbeti za to, da se k sporazumu pritegnejo tudi njene male zaveznice, ali pa ga mora odkloniti.

Nove težkoče v Ženevi

Razorožitvena konferenca bo odgodena šele v sredo — Neuspeh prvega dela

ŽENEVA, 15. junija. Razorožitvena konferenca je dospela do mrtve točke in bo morala biti odgodena vsaj do jeseni. Zaključna seja bi morala biti že včeraj in na njej bi se morala prečitati tudi deklaracija o dosedanjih rezultatih, kar se pa ni zgodilo. Poleg dosedanjih težkoč so se namreč pojavile še nove, tako, da bo prvi del zaključen s še večjim neuspehom, kakor se je pričakovalo.

Ameriški delegati so izjavili siru S i m o n u, da so dosedanj predlogi

nezadostni. Osem srednjih držav je zahtevalo, da se v zaključni protokol uvrstijo tudi konkretne odločitve, posebno pa sklep o prepovedi bombardiranja civilnega prebivalstva iz zraka. Naposled so predložili svoje zahteve tudi zastopniki južnoameriških držav, Italije in Nemčije.

Zaradi tako nastalih težkoč bo zaključna seja prvega dela razorožitvene konference šele v sredo 20. t. m. Kdaj se bo potem konferenca zopet sestala, ni znano.

Ofenziva narodnih socialistov

Doslej 100 mrtvih in več tisoč ranjenih — Vlada si ne upa razpustiti komunistične stranke

BERLIN, 15. junija. Državlanska vojna med nemškimi ekstremisti se nadaljuje. Doslej je bilo ubitih že preko 1000 ljudi, dočim znaša število ranjenih več tisoč. Najaktivnejši so komunisti, ki napadajo narodne socialiste odkrito in iz zasede. Narodni socialisti so radi tega zahtevali, naj se komunistična stranka razpusti, kar si pa Papenova vlada ne upa storiti. Boji se zunanepolitičnih posledic. Sploh se bolj in bolj opazja, da je vlada v notranjepolitičnih zadevah neod-

ločna in nesposobna, da bi napravila red in mir.

Narodni socialisti se vedno bolj oddaljujejo od Papenove vlade. Z ozirom na njeno neodločnost napram komunistom, so sklenili seči po samooobrambi na ta način, da sami preidejo v ofenzivo. Ta sklep se že izvršuje, in sedaj so Hitlerjevci tisti, ki povsod prvi napadajo komuniste. Tako so te dni v Berlinu pričeli na raznih krajih streljati na komuniste. Pri tem so dva ubili, ranili pa so jih 8.

Neuspeh komunistične zarote v Belgiji

Komunisti so hoteli uvesti diktaturo proletariata V ozadju komunist Caclin — Stavke je konec

BRUSELJ, 15. junija. Preiskava o veliki stavki in zaroti komunistov je ugotovila, da je bila vsa akcija dobro pripravljena in široko razpredena. Na čelu zarote je stal voditelj francoskih komunistov C a c h i n. Belgijski komunisti so nameravali izkoristiti stavko za prevrat in uvedbo delavske diktature. Zaupniki so imeli po vseh industrijskih centrih. Vlada je njihovo namero teme-

ljito preprečila in tudi stavka je zaključena. Po sporazumu, ki je bil dosežen, se rudarske mezde do novembra ne bodo znižale, kakor se je nameravalo. Rudarji pa bodo sprejeti na delo le individualno. Poseben odbor bo proučil vprašanje vsakega posameznika. Da se prepreči vsak nadaljni komunistični poizkus, bo uvedena povsod najstrožja kontrola.

POGREB TOMAŽA BAT'E.

ZLIN, 15. junija. Včeraj ob 15. uri je bil tu pokopan veliki industrijalec Tomaž Bat'a. Njegove tovarne so počivale in pogreba se je udeležilo okoli 200.000 ljudi. Oporoka pokojnika določa kot glavnega dediča sina, obrate pa bodo vodili dalje polbrat Jan Bat'a, tehnični ravnatelj in komercialni vodja. Drugi del oporoke je namenjen sodelavcem in javnosti. V njem naroča Bat'a, kako naj tudi zanaprej delajo za skupno stvar ljudstva in domovine.

STRAŠNA NESREČA V ČILU.

CONCEPCION, 15. junija. V nekem kinu v Talcahuani je zaradi eksplozije filma nastala panika. Pri tem je bilo 20 otrok ubitih, okoli 40 pa ranjenih.

Vreme.

Današnja vremenska napoved (opol-dne): Menjajoče oblačno, nagnjenje k nevihtam, toplo.

Blagor mu, kdor se zna zadovoljiti
v svoji državi, živeti na svojem
mestu in varovati to, kar ima

VOLTAIRE

Avtobusna postaja Mariborski otok.

Mestno avtobusno podjetje nas prosi za objavo: Opozorjamo občinstvo, da je avtobusna postaja pri odhodu iz Mariborskega otoka **samo pri odcepu ceste na otok**. Da bi se promet na tej progi čim hitreje razvijal, prosimo pasažirje, naj imajo drobiž pripravljen, in naj vsak sam predloži šoferju vozni listek na kontrolo, a ne eden za več oseb.

Koliko pokadimo?

Finančna kontrola v Mariboru je izdala statistiko o potrošni tobačni in tobaknih izdelkih v prvi polovici letošnjega leta. Skupno je bilo v Mariboru in okolici tobaka, cigaret in cigar za Din 12.972.555.— Našim kadilcem najbolj dišijo »Zeta« cigarete, katerih so pokadili 18.840.000; »Sava«-cigaret je šlo v dim 16.680.000, »Karadjordje« 7000 in »Kosovo« 5000.

Nemci izzivajo.

Wašo včerajšnja notico pod tem naslovom moramo radi točnosti izpopolniti v toliko, da je bil pri zadevnem dogodku v Kamnici med drugimi udeleženi Weiler, sin trgovca s cveticami v Gosposki ulici.

Iz Glasbene Matice.

Pevski zbor Glasbene Matice ima drevi ob 20. uri zelo važen sestanek v pevski sobi. Pevke in pevci, pridite vsi zanesljivo!

Iz banovinske službe.

Za banovinskega zdravnika združene zdravstvene občine Loče je imenovan zdravnik dr. Pavel Lautner. Nadalje so imenovani uradniški pripravnik Erik Eisel za okrajnega kmetijskega referenta pri okrajnem glavarstvu v Murski Soboti; Henrika Stepančičeva za sestro-pomočnico pri združeni zdravstveni občini Maribor okolica, desni breg; Marija Špalirjeva za sestro-pomočnico pri združeni zdravstveni občini Gornja Lendava; Dragica Kerhlinkova pa za zaščitno sestro pri združeni zdravstveni občini Murska Sobota.

Iz profesorske službe.

V višjo položajno skupino so napredovali: dr. Pavel Strmšek, profesor tukajšnje klasične gimnazije, Viktor Cotič, profesor tukajšnje realne gimnazije; Ivan Prijatelj, profesor na državnem moškem učiteljskem; Dragotin Kreder, ravnatelj meščanske šole v Ptuj; Ivo Zobec, profesor realne gimnazije v Murski Soboti in Jože Špental, profesor tukajšnje realne gimnazije.

Iz učiteljske službe.

V Maribor sta premeščena: učiteljica Slavica Vencajzova in učitelj Ferdinand Babič.

Iz policijske službe.

Za policijske stražnike-pripravnike pri tukajšnjem predstojništvu mestne policije so imenovani: France Brglez, Feliks Rigler in Ivan Tuš.

Nov grob.

Preteklo noč je preminul na Teznem svetilničar g. Jakob Platner. Pogreb splošno priljubljenega pokojnika bo v nedeljo 17. t. m. ob 16. uri na magdalenskem pokopališču. Blag mu spomin, preostanim naše sožalje!

Društvo za pobijanje raka.

Pri ustanovnem občnem zboru so bili izvoljeni: za predsednika senator dr. Ploj, za poslevodečega podpredsednika okrajni glavar Milan Makar, za tajnika upravnik splošne bolnišnice A. Stegnar, za blaginika magistratni svetnik Stor; v odbor pa so bili izvoljeni: mestni poveljnik general Hadžič, župan dr. Lipold, upravitelj bolnišnice dr. Vrečko, primarij dr. Černič, šef Zdravstvenega doma dr. Vrtovec, narodni poslanec Krejčič, upravnik OUZD Stenovec, lekarnar Maver in stolni župnik Umek; v nadzornem odboru so: tovarnar Hutter, veletrgovec Pinter in ravnatelj Pišek.

Ribji trg.

Današnji ribji trg je bil slabo založen. Na trgu je bilo samo 20 kil plavic po 18 Din in 15 kil škombrov po 28 Din.

Privilegirani položaj naše nemške narodne manjšine

Slovenski in nemški Maribor v narodnem gospodarstvu

O privilegiranem položaju naše nemške narodne manjšine smo že neštetokrat pisali, in vedno smo dokazovali tudi, da ta manjšina ni kompaktna, temveč živi med Slovenci samo parazitsko življenje, kakor židje med azijsko raso. Kako pravilne so bile te naše trditve, nam dokazujejo tudi podatki Savičeve knjige »Privredno stanje Dravske banovine«, o kateri smo nakratko že pisali. Medtem, ko navaja Savič, da je Maribor po narodni pripadnosti po ogromni večini slovenski, a okolica sama je skoraj docela čista, da so med 8000 delavci Nemci le neznaten drobec in da se celo na ulici govori po dveh tretjinah slovensko, nam pa po drugi strani v gospodarskem življenju predločuje naravno porazno razmerje.

Tako navaja, da je med 700 mariborski trgovci vsaj polovica Nemcev, med okoli 450 obrtniki pa sta jih celi dve tretjini. Še veliko na slabšem smo Slovenci glede kapitala, ki je po treh četrtinah v nemških, in komaj po eni v slovenskih rokah. Velika podjetja, ki imajo na leto od 20 do 200 milijonov dinarjev prometa in trgujejo ne le z Mariborom in okolico, temveč tudi z ostalo državo in tujino, so skoraj vsa nemška, še močnejši so pa domači in tuji Nemci v industriji. Slovenska industrija se v primeri z nemško kar izgubi.

Če primerjamo sedaj razmerje števila mariborskih Nemcev z razmerjem števila Slovencev in potem razmerje števila nemških gospodarstvenikov in kapitalistov z razmerjem števila slovanskih, o-

pazimo gorostasno razliko, nam v škodo seveda. Kljub svobodni državi in položaju večinskega državnega naroda, smo Slovenci v Mariboru sužnji nemškega kapitala, trgovine, industrije in obrti! — Naša nemška narodna manjšina si je torej izbrala boljši del. V tem primeru je njena sličnost z židovskim parazitstvom absolutno popolna.

Ta ugotovitev nam pa tudi dokazuje, da živi nemška narodna manjšina v Mariboru izključno le od slovenskih žuljev, da se redi na naš račun in zaradi naše lastne prizanesljivosti, neodločnosti in če hočete, tudi — neumnosti. Pomisliti moramo, da je popolnoma naša svobodna volja, kje in pri kom kupujemo svoje potrebščine in kje in katere obrtnike najemamo za izvršitev potrebnih del. Če bi se kakor Nemci, ki dajo Slovincu za služiti samo tedaj, če so primorani, posluževali gesla »Svoji k svojim!«, bi nemške gospodarske nadoblasti bilo kmalu konec. Namesto tega se pa dogaja, da so podpirana nemška podjetja na škodo slovenskih celo od najbolj nacionalnih slovenskih društev, in posamezni slovenski nacionalni voditelji se prav nič ne sramujejo, klicati v hišo zagrizene nemške obrtnike. Potemtakem ni čuda, če dominira v Mariboru nemški gospodarstvenik.

Na ta način se iz suženjstva, v katero nas je pahnila doba stare Avstrije, nikoli ne bomo izkopali. Ponižujoč se pred tujci, bomo še nadalje podlagi tujčevi peti. O vsem tem bo torej treba še često in temeljito spregovoriti.

Pri slabosti je naravna »Franz Josefova« voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno. V dopisih hvalijo zdravniki za ženske soglasno prav milo učinkujoč način »Franz Josefove« vode, ki je zlasti pripravna za nežni rast ženskega telesa. »Franz Josefova« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

V smrtnem objemu dravskih valov.

V sredo zvečer okoli 7. ure se je pripetila na Dravi ob Pristanu blizu gostilne Dabringer nesreča, ki bi bila skoro zahtevala dvojce človeških žrtev. Da bi se ohladil po naporu na delu v tej hudi vročini, se je 20letni tkalec Ivan Ogenšel kopat na kraju, kjer je reka precej globoka. Ker pa je bil slab plavač, je kmalu omagal in se jel potapljati ter klicati na pomoč. Njegove klice je zaslišal neki moški v bližini, ki je kar oblečen skočil v vodo, da bi rešil fanta. Zaplaval je proti njemu, a v trenutku, ko se mu je približal, se ga je potapljajoči oklenil z obema rokama tako krčevito, da je bil reševalec brez vsake moči. Strahotna je bila zdaj borba na življenje in smrt v deročih valovih Drave. Na veliko srečo je prišel v kritičnem trenutku mimo znan reševalec in izboren plavač g. Maks Dabringer, ki je že marsikatega otel iz valov Drave. Takoj je skočil v vodo in izvlekel oba potapljajoča se človeka in ju rešil sigurne smrti.

Nezgoda.

Pri Cirkovcih na Dravskem polju se je včeraj hudo ponesrečila 12letna Pepca Ekartova. Na kolesu je trčila z nekim kolesarjem in pri tem tako nesrečno padla, da si je zlomila desno roko. Ponesrečenka je morala iskati pomoči v tukajšnji bolnišnici.

Prošnja.

Društvo za podporo revnih učencev prosi dobrosrčne meščane, da bi darovali ubogi begunski družini s petimi otroci nekaj rabljenega pohištva. Ta siromašna družina nima razen dveh slamnic in stolov ničesar drugega v sobi. Ponudbe naslovite na predsednico društva go. A. Stupčevo, Badlova 4.

Razpuščena društva.

Ker že več let ne delujejo in nimajo pogojev za obstoj, so razpuščena: Krekova mladina v Zavrču, Krščanska šola pri Veliki Nedelji, Osrednje društvo lesnih delavcev v Breznem in Športni klub v Ljutomeru.

V soboto izostala rožna veselica se priredi to soboto v Veliki kavarni v zvezi z jux-ribovom.

S policije.

Policija je aretirala snoči neko ldo O., katero je zalotila v Grajskem gozdu z nekim moškim. Trgovec Slavko Černešič pa je prijavil, da so preteklo noč zlikovci razbili na njegovi trgovini na Korški cesti reklamno tablico z napisom »Loli čevlji«. Tablica je bila vredna okoli 400 Din. Na policiji imajo zabeleženo tudi nezgodo, ki se je pripetila včeraj popoldne v Gosposki ulici. Pred Kormanovo trgovino se je zgrudila neka 50letna žena in obležala nezavestna na tlem tlaku. Poklicani reševalci so jo prepeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da je žena dobiha hud božjastni napad.

Aretiran požigalec.

Predvčerajšnjim so orožniki aretirali 33letnega zasebnega uradnika Josipa Casarja, uslužbenega pri tukajšnjem mesarju Konradu Kirbišu. Casar je bil obdolžen požiga svoje domačije v Bogojini v Prekmurju, ki je do tal pogorela v neki noči meseca maja. Dokazano je, da se je v kritični noči odpeljal na svoj dom in ga zažgal za namenom, da bi dobi zavarovalnino, ker je dal poslopja pred požigom zavarovati pri neki zavarovalnici za 34.000 Din.

Zasačen tihotapeč.

Na glavnem kolodvoru so včeraj finančni organi zasačili nekega moškega v trenutku, ko je nameraval vstopiti v ljubljanski osebni vlak, ki odhaja ob 17. uri iz Maribora. Pri njem so našli 29 ovojkov igralnih kart. Tihotapca so izročili finančni oblasti, igralne karte pa so mu zaplenili.

V Grušovi je gorelo.

Sinoči okoli 11. ure je izbruhnil ogenj v gospodarskem poslopju posestnika Antona Breganta v Ruperčah, občina Grušova pri Sv. Petru pri Mariboru. Ker je bilo gospodarsko poslopje krito s slamo in polno suhega sena, se je ogenj širil z bliskovito naglico in na mah zajel v bližini stoječi kozo in listnjak. O požaru so bili obveščeni mariborski in pobreški gasilci, in z velikim naporom rešili stanovanjsko poslopje. Črpati so morali vodo iz jame nad 500 metrov oddaljene. Gospodarsko poslopje je pogorelo do tal, na hiši pa samo streha. Skodo, ki jo je povzročil požar, cenijo nad 60.000 Din in je le deloma krita z zavarovalnino. Kako je ogenj nastal, ni še dognano, sumijo pa, da ga je podtaknila zlobna roka.

FRAN JESENKO

Na poškodbah, zadobljenih pri padcu preko triglavskih skal, je umrl včeraj v Ljubljani naš veliki botanik, univerzitetni profesor dr. Fran Jesenko. Vsa zdravniška umetnost mu ni mogla rešiti življenja. Z njim izgubljaja slovenska znanost izrednega tvorca, človeka ogromnega znanja in nenavadne pridnosti.

Pokojni znanstvenik je bil rojen l. 1875 v Škofji Loki. Gimnazijo je obiskoval v Ljubljani, univerzo pa na Dunaju. Do l. 1912. je bil asistent pri prof. Czermaku na dunajski visoki šoli za kmetijstvo, kjer se je habilitiral tudi za privatnega docenta botaniške genetike. Tu je s svojimi poizkusi križanja rži in pšenice zaslovel po vsem znanstvenem svetu. Razen tega je napisal tudi več znamenitih znanstvenih razprav. Tik pred vojno je bil pokojnik vzgojitelj dveh egiptskih princev. Med vojno je bil kot rezervni stotnik sedem mesecev po nedolžnem zaprt kot jugoslovanski nacionalist, po vojni je pa bil l. 1919. imenovan za rednega profesorja ljubljanske univerze, kjer si je vzgojil celo vrsto odličnih učencev. Osnovni je botanični institut, sestavil slovensko abecedo rastlinstva, napisal učno knjigo za visokošolski študij rastlinstva itd.

Jesenko je znal 15 jezikov in prepotoval je skoraj ves svet, posebno še Saharo v Afriki. Z njegovo smrtjo smo izgubili moža, ki ga bomo vedno pogrešali. Slava njegovemu spominu!

Narodno-strokovna zveza.

Tukajšnja podružnica Narodno-strokovne zveze priredi v nedeljo 17. t. m. ob 10. uri dopoldne v dvorani Delavske zbornice v Sodni ulici društveno zborovanje. Vabljeni so vsi člani in somišljeniki, naj se sestanka sigurno udeležijo. Na dnevnem redu so razprave o perečih socialnih problemih.

Iz Slov. Bištrice

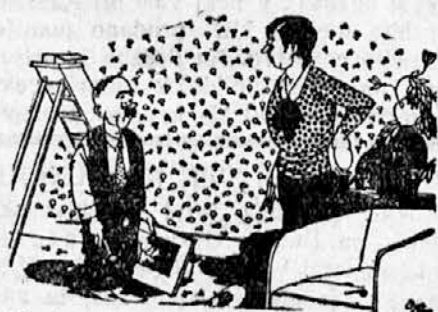
Nesreča pri delu. Delavcu Mihi Jesenku, zaposlenemu v tovarni za baker v Zgornji Bistrici, je padla več sto kilogramov težka plošča na prste desne roke in mu tri zmečkala.

Promotiral je pred dnevi v Zagrebu za doktorja veterinarstva g. Ivan Zemljič, v Ljubljani pa g. Franjo Krulc za doktorja obojega prava, oba iz Slov. Bištrice. Častitamo!

Orientacijska tabla na mostu preko Bistrice ob cesti na Smartno je že bila neštetokrat kamen spotike tujcev, kakor domačinov in bi trebala biti že davno zamenjana s tablo v pravilni slovenščini. Tabla pravi n. pr. našemu priljubljenemu Arehu — St. Arih itd. Naša podružnica SPD bi bila morda pripravljena tablo prenoviti, ako bi dali merodajni za to dovoljenje. Vsekakor pa se mora tabla popraviti, ker jo ogleduje dan na dan množica turistov, ki prihajajo na naše Pohorje in si po tej spakedranščini ustvarjajo mnenje o nas in o našem slovenskem mestu.

Službeni list

dravske banovine objavlja v letošnji 55. številki: odločbo o obremenitvah pošilk, predanih na železniških postajah v Madžarski, izpremembe in dopolnitve v pravilniku za izvrševanje zakona o državnih trošarinah, razpis dopolnitve o ocarinjevanju nafte, rudninskega olja in destilatov nafte, nadalje četrti seznam strojev in njih delov, izdelanih v naši državi, objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letošnjem letu, izpremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbencev na področju Dravske banovine in razne objave iz »Službenih novin«.

Razjarjeni zakonec: »Torej povej mi, kam naj obesim sliko, da izderem spet druge žebjole«

Gusarska nevarnost na Dravi

Se bere strašno, a ni tako hudo

Se vam bo čudno zdelo kaj ne, da imamo na naši Dravi pirate ali gusarje. Pa jih imamo in celo precej!

Da, ta zadevščina je pa ta-le: Pirati, to so vsi tisti, ki imajo na Dravi čolne, čolnice, sandoline, barke in jadrnice, motorne čolne in vodne smuči. Piratov je več sort. Prvič navadni plebejci, rekel bi, predmestni ljudje. Njih glavno pristanišče in zavetišče je ljudsko kopališče na Koroški cesti. So to prav smeli in predrzni gusarji, ki se vozijo v čolnih, ki so jih kar sami zbili iz treh desk, vesla so jim prav primitivna, in s temi čolni stražijo in tulijo ko somi po Dravi, da je strah in groza. Sedaj v tem času niso česnje nič kaj varne pred njimi, v jeseni so jim glavni plen jabolka, hruške in drugo sadje, pa tudi krompirja in koruze z bližnjih polj ne krompirjejo. Vse to se lepo speče na ognju, včasih tudi kako ribico, ujeta seveda brez karte.

Ti pirati priredijo včasih velike roparske pohode tja proti Selnici. Nakitijo se potem prav po havajsko, in ko plavajo ob čolnih po Dravi navzdol, tulijo, da se celo ribe plašijo.

Drugi pirati so Studenčani. Ti so pa še bolj podjetni. Nabavili so si že velike barke in z njimi otvorili reden promet z obrežja na otok. Vsekakor so zelo praktični, spekulativni podjetniki, vendar jim to nič kaj prida ne nese. Dekleta se prevažajo brezplačno, — zakaj smo pa kavalirji? — fantje pa morajo gledati, kako se bodo »prešvindlali« na otok. To se jim tudi večinoma posreči. Na njihovih čolnih se bleščijo razni znaki, emblemi, zastavice in ves vrag. Na primer: strašna mrtvaška lobanja (pradavni znak vseh gusarjev) ali pa kako namalano drevo, ali pa riba. Oni s Koroške ceste zopet imajo čolne, ki nosijo lepa imena kot: Pirat, Mimi, U 13 in podobno. Eni imajo pač že ženske ideale, drugi se še spominjajo iz šole, kaj so jim trobili dnevno za časa vojne o raznih junakih.

Druga tipa piratov je pri Kiferju doma. To so sami gospodje z dragocenimi »jahtami«. Čolni so dragi, pravi luksuz; prepleškani z živimi barvami, opremljeni s krmilom in večinoma dvosedežni. Spredaj imajo raznobarne zastavice. Tudi imena so čisto gospodska: Fix, Joppi, Anuška, Indian. Lastniki teh čolnov so »ustanoviteli« in glavni stebri novega veslaškega kluba. Pirati niso več, so se že popolnoma pokvarili, ker nimajo več smisla za romantiko. Čoln jim služi za zabavo in so že nervozni, če se morajo družiti z drugimi. Nič kaj prijetni gospodje!

Glavni pirati — najstarejši in najboljši junaški, — so pa oni pod drž. mostom, ki imajo svoje skrivališče v starem

meštem stolpu. To so resnični in pravi gusarji. Poleti in pozimi, podnevi in ponoči slišiš njih bojni klic »U-ha« in »E-ie«. Ob Dravi so si postavili trampolin in resničen tobogan. So pa strogo omejeni na majhno število članov, numerus clausus. Tujcev ne marajo, in sirmak oni, ki se upa v njihovo državo.

Jih je samo osem mož in vsak ima svoj čoln. In ti pirati so pravcati povodni akrobati. Stojte se vozijo v čolnicah, s katerimi navadni zemljani niti voziti ne znajo. Stojta na glavi v čolnu in podobno jim je otročja igra. Vozijo se pa povsod. Vso Dravo poznajo, vsak kamen, vsak vrtnec in vsako brzico. Med njimi in ribiči vlada večno sovraštvo, ker se ob vsakem dnevnem času vozijo in baš mimo obupanib ribičev.

Včasih so pa tudi koristni, ker pomagajo reševalnemu društvu.

So že precej takih iz vode vlekli, ki so bili že sigurni plen požrešne Drave. Pa se tudi ljudje na mostu ustavljajo in občudujejo ta mlada, mišičasta in bakreno zagorela telesa. Ta sport je zdrav, in tu je že vsa rečna romantika doma. Ti pirati ne poznajo sezone. Na Novo leto skočijo v ledeno Dravo in na Silvestrovo gredo spet ven. Plavajo vedno, slečeni in oblečeni, če dežuje ali pa sije sonce. Pa še nistem slišal, da bi bil kdo izmed njih pri zdravniku! V privatnem življenju pa so že znani fantje in javnost jih pozna kot resne delavce, toda njih proste ure so polne zabave, romantike in smeha tam ob priljubljeni Dravi.

To so naši dravski pirati. Še jih je pri Kristjanu, v Melju in Pobrežju in vsi so si med seboj znani, vsi »držijo skup«, vsi ljubijo matjuško Dravo, to zdravo življenje, ki jim ga nudi — a vsi so pošteni in čuvajo čast in ponos in dobri glas, ki ga uživajo kot dravski pirati!

—ka.

Sokolstvo

Sokolsko slavlje pri Sv. Barbari v Slov. gor.

V nedeljo 17. t. m. ob 15. uri priredi barbarška sokolska četa združena s Sv. lenartskim Sokolskim društvom javen telovadni nastop s pestrim sporedom. Po razni telovadbi srečolov z lepimi in mnogimi dobitki. Sodeluje barbarška sokolska godba, za dobro jedilo in poceni krepilo skrbi brat Fran Kirbiš, gostilničar. Vljudo ste vabljeni vsi na dušno in telesno zabavo! Zdravo! — Odbor.

Sport

Mariborski zimsko-sportni odsek

ponovi v soboto ob 20. uri v hotelu »Orel« svoj letni občni zbor.

Teniški dvoboj med Mariborom in Ptujem.

Neumorni teniški odsek ISSK Maribora pripravlja za nedeljo zopet zanimivo teniško prireditev. Topot stopajo na plan predstavniki slovenskega teniškega sporta iz Ptuja, ki bodo po več kot enoletnem odmoru pomerili svoje moči z našimi prvaki. Razen gđ. Brede Hribarjeve in ge. Hane Misove bodo branili belo-črne barve »Maribora« gg. Fabijan, Gasprin, Mešiček, Poš in Voglar.

Prvi letošnji nastop kompletnega teniškega moštva ISSK Maribora obeta biti izreden dogodek v teniškem sportu, tembolj ker zaznamujejo imenovani letos presenetljiv napredek. Fabijan in Mešiček sta sodelovala v Pragi pri številnih turnirjih in žela izredne uspehe. Kakor v igri posameznikov, tako v igri v dveh sta dosegla oba odlično formo.

Tudi talentirani Poš je že slekel vojaško suknjo in zopet pridno trenira. Njegova jakost bo presenetila marsikoga. Gasprin in Voglar tvorita z ostalo trojico harmonično celoto, njih moč je igra v dveh. Vrstni red še ni določen, ker odigrajo gospodje danes in jutri še kvalifikacijske igre. Gospa Mis in gđ. Hribar sta topot zastopnici »Maribora« v damskem tekmovalju. Obe razpolagata s precizno ostro igro in dovršenim tehničnim znanjem.

Postava Ptuja še ni javljena. Odlični uspehi kluba v številnih tekmovaljih so jasen dokaz za moč in znanje posameznih igralcev. Tekme bodo v idiličnem teniškem parku ISSK Maribora na Ljudskem vrtu.

Iz Slov. Bistrice

Odšel je dolgoletni komandant naše garnizije g. podpolkovnik Anton Prohaska na svoje novo službeno mesto. Sokol mu je kot zaslužnemu članu priredil prisrčno podoknico. Na njegovo mesto je imenovan major g. Vojislav Poje, kateremu priredijo v soboto 16. t. m. rezervni oficirji našega mesta sprejemni večer.

Grob svetega Metoda

Senzacionalna vest, ki pa še ni znanstveno potrjena

Za časa vsesokolskega zleta v Pragi je prodrla v svet vest, ki bo, če se potrdi, prava pravcata senzacija za vse slovanske narode. Po tej presenetljivi vesti je bil v vasi Osvetimanu na Moravskem najden grob slovanskega apostola sv. Metoda.

Iz zgodovine vemo, da sta solunska brata Ciril in Metod bila l. 863. povabljena po moravskem knezu Rastislavu v veliko-moravsko državo, da bi tam ozna- njala krščansko vero. Povabilu sta se odzvala in uvedla pozneje tudi staroslovanski jezik v bogoslužje. O Cirilu se trdi, da je izumil slovansko pisavo cirilico (kar najbrže ni res in je cirilica starejša), skupaj z bratom Metodom je pa prevedel na staroslovščino del Svetega pisma. Ciril je umrl v Rimu, Metod je pa postal nadškof Panonije in Moravske in je bil po smrti pokopan nekje v bližini Velehrada, prvega središča kristjanstva med Čehi in Slovaki.

Način sedanjega odkritja groba sv. Metoda je nenavaden, zato bo spregovorila končno besedo o tem, ali je najdeni grob res zadnje počivališče svetnikovo ali ne, šele komisija avtoritativnih strokovnjakov. V vasi Slupavi pri Osvetimanu živi stara ženica, vojna vdova, ki se po smrti svojega moža težko bori za svoje in svojih otrok skromno življenje. Prebivalci jo pa smatrajo za nenavadno žensko, obdarovano s posebnimi lastnostmi. To mnenje je povečevalo še njeno

pripovedovanje, da se ji je v snu prikazal sv. Metod in ji naročil, naj koplje na raznih krajih nekega gozda, kateremu pravijo »Hroby« (Grobovi). Pred štirimi leti se je vdova obrnila na lastnika gozda, grofa Berchtolda, ter ga prosila za dovoljenje, da bi iskala svetnikov grob. Grof je dal dovoljenje in tudi delavce, ker pa niso ničesar našli, so nadaljno iskanje opustili.

Čudodelna vdova, ki se piše Klementina Mastalir, pa ni mirovala. Nedavno se je sama lotila nadaljnjih del. V globini osem do devet metrov je našla kamen s cirilskim napisom in primitivno izklesano mitro. Iz napisa so doslej razbrali besedi »Solun« in »Veleg«, kar bi bilo »Velehrad«, in napis »archibis metodeni pros za nas u boga«. (Škof Metod prosi za nas Bogal).

Vest o tem odkritju se je z bliskovito naglico razširila že naslednjega dne in takoj so se pričele v gozdu Hroby zbirati velike množice radovednežev, da se poklonijo grobu velikega svetnika. O odkritju je bil obveščen tudi moravski deželni muzej v Brnu, ki pa doslej menda še ničesar ni storil, čakajoč, da se vest tudi uradno potrdi in zadeva strokovno preišče. Prebivalstvo tamkajšnje okolice je pa trdno prepričano, da je Mastalirjeva obdarjena z nadnaravnimi lastnostmi in da je odkriti grob res zadnje počivališče sv. Metoda.

*

Claude Farrère:

Šanghajska vizija

Pred dvajsetimi leti sem bil na Kitajskem, v Šanghaju. Tam sem živel kakor vsi lionski trgovci s svilo, ki so za dve tri leta prisiljeni zapustiti svojo domovino, da v pradamovini svile, na Daljnem vzhodu studirajo svojo stroko. Zelo sem se, morda še preveč, zanimal za življenje in navade Kitajcev, zato sem si kmalu pridobil njihovo zaupanje. Sploh pa smatrajo kitajski trgovci svoje lionske tovariše za velike prijatelje, ker jih vežejo z njimi skupni interesi.

Ni trajalo dolgo, pa sem smel svobodno obiskovati razne ugledne kitajske družine, posebno družino nekega Akonga, bogatega multimilionarja, ki je živel zelo veselo. Bil je navadno na vseh veselicah in zabavah in tudi skop ni bil. In takrat je bil Šanghaj najveselejše in najrazsipnejše mesto na Kitajskem. Tam se je kvartalo, prirejale so se lukulske pojedine, vsi so razmetavali svoje bogatstvo, vživali naslade v orgijah, v družbi pevk in plesalk, v ... opijskih beznicah.

Tudi Akong je imel svoj posebni lok za pušenje opija. Bil je v Fouce-roadu in tja sem bil tudi jaz čisto povabljen. Sam nisem kadil, toda opij me je vedno zanimal, ljubil sem ono težko ozračje, ki je značilno za vse take beznice. V njej so se shajali zanimivi ljudje in samo njim se moram zahvaliti, da ta-

ko dobro poznam Kitajce in Kitajsko, njihovo vero, kulturo in zgodovino.

Tako sem bil neke noči zopet gost v Akongovi pušilnici in radovedno sem poslušal pritajeno šepetanje ostalih gostov. Potem je nastala grobna tišina. Pokril sem se s kitajskim plaščem, kakor določajo pravila kadilcev opija, in se udobno zleknil na blazine iz rumene svile. Moji pogledi so begali po spiralah dima, ki so se dvigale iz pip kadilcev, in iz malih posodic pod stropom, v katerih so izgorevala razna omamna kadila.

Potekale so ure... Glasovi sogostov so polagoma utihnili in pogreznili sem se v tajinstveni polusen...

Prevzet po nekem čudnem dojemu sem se nenadoma zopet prebudil in dasi sem imel oči zaprte, se mi je vendar zdelo, da me nekdo opazuje. Odprl sem oči, in res: zagledal sem obraz neznanega človeka, ki se je bil zastrmel vame. Njegov obraz se je smehljaj kakor v tih melanholiji. Tudi jaz sem se nasmehnil in že sem hotel spregovoriti, pozdraviti neznanca, toda njegov obraz se je pričel nenadoma oddaljevati, dvigal se je nekam v višine, kakor da bi se vzravnal silno visok človek. Da, biti je moral silno visok, kakor do stropa in še preko njega. Zazdelo se mi je celo, da se ozira name iz sivine daljnega neba in da se vse bolj izgublja, razblinja...

Prestrašen sem se dvignil. Ozrl sem se na vse strani, da bi spoznal, kaj je bilo, a nikjer ni bilo ničesar nenavadnega. Kadilci okoli mene so še vedno blaženi kadili svoje pipe, ležeč omamljeni

na svilenih blazinah, zatopljeni v daljno, čudežno nirvano...

Le kdaj pa kdaj je kateri zajecjal nerazumljivo besedo. Ne, bilo je popolnoma izključeno, da bi se bil kdo izmed njih dvignil in me opazoval. Naposled pa, saj oni obraz, ki sem ga bil videl, ni bil obraz Kitajca; zadosti dolgo sem ga opazoval in čez tisoč let bi ga zopet spoznal in opisal. Bil je obraz modrookega moža z dolgimi, valovitimi lasmi in svetlimi brki. Morda je to bil bizantinski ali pa slovanski obraz, a nikakor ne kitajski, mongolski. Sicer pa ni bil podoben obrazu nobenega tistih ljudi, ki sem jih poznal, ki sem jih v življenju kdaj srečal.

Vščipnil sem se do krvi, ker sem mislil, da še spim in da se mi je vse to samo sanjalo. Toda ne, bil sem buden.

To kar sem doživel, bi mogla biti halucinacija, nikakor pa ne sen... Morda so me varale luči? Silil sem se, da bi verjel, a verjeti nisem mogel. Saj človek kar tako ne more postati žrtev halucinacije! Za to so potrebni vzroki, globlji motivi. Kakšni motivi so torej bili tu v tem primeru? Opija nisem kadil, saj ga ne kadim nikoli. Mimo tega je tudi znano, da opij ne povzroča halucinacij. Torej? Bil sem popolnoma buden. Nisem bil zmešan in moje oči so bile bistre...

Kaj je torej bilo?

Potekla so leta... dvajset ali še več... Nikdar nisem mogel pozabiti

svoje šanghajske vizije, samo da mi je čas nekoliko zabrisal konture. Naposled sem se spominjal onega dogodka samo še takrat, kadar sem mislil na Kitajsko...

Pred štirinajstimi dnevi pa sem moral po poslih v Genovo. Moji predniki so namreč bili iz Ligurije. Zato se ne boš čudil, če vam povem, da sem nekega popoldneva, ko sem bil prost, šel na pokopališče, ker sem upal, da bom tam morda našel grobove svojih prednikov.

In naenkrat sem zagledal pod lepo cipreso, na malem marmornatem stebri — glavo iz alabastra...

To je bila glava nekega človeka z dolgimi, valovitimi lasmi in svetlimi brki. Da! To je bila glava onega človeka, ki se mi je prikazala pred dolgimi dvajsetimi leti v šanghajski opijski beznici...

Postalo mi je črno pred očmi, moral sem se oprijeti za ograjo grobišča. Potem sem se obrnil in zbral vso svojo hladnokrvnost. Mirno sem ogledoval oni obraz, njegove poteze, oči, izraz... Ne, nobenega dvoma ni bilo več! To je bil oni moj nadnaravni gost v opijski pušilnici. Iz napisa na marmornem podstavku sem razbral, da je tu pokopan plemeniti Genovčan, ki je živel za časa prvega cesarstva. Njegovo ime je bilo Grimaldi. To ime nima nič sličnega z mojim. V Genovi je ime Grimaldi zelo razširjeno, kakor ime Duval v Parizu in Grimaldijev je tam več kakor listja v gozdu...

Torej?

Jaz o tem še vedno razmišljam...

VOHUNI

Iz tajnih arhivov.

Odslej je spremljala Winankya na vseh njegovih misijah. Njegovi predpostavljani so od začetka proti temu protestirali, toda ko jim je razložil vzroke svojega postopanja, so zatisnili eno oko. Razen tega pa je Annemarija pokazala za vohunstvo mnogo talenta. Postala je bojazljiva in nervozna le tedaj, ako so jo pustili doma, nikdar pa ni izgubila prisebnosti duha, kadar je lahko sodelovala pri moževih misijah. Kmalu je dokazala, da je prav tako sposoben sodelavec kot njen tovariš. Gladko je govorila francoski in se razgovarjala s kmeti in delavci ter na ta način dobila mnogo informacij, ki so bile za Winankya zelo važne. Razen tega pa je bila dobra igralka in je improvizirala majhne scene, ki so postavile moževo delovanje v prav nedolžno luč.

Včasih se je pojavila kot pokrajinska slikarica in prinesla s seboj ves slikarski pribor, pri drugih prilikah je nastopala kot botaničarka, ki išče redke cvetlice. Vedno pa se je zelo potrudila, prisvojiti si kolikor mogoče natančno znanje, da bi

tako izbrano vlogo lahko uspešno igrala.

Mnogo je povpraševala za tehnične strani vohunstva in se z veliko vnemo naučila vsega, kar ji je Winanky o tem povedal. Njeno zdravje se je vidno boljšalo in je že skoraj bila tako pri močeh kot svojčas, ko jo je dohitel zelo težek udarec.

Baš sta delala v okolici Sedana, kjer je njen mož moral napraviti poročilo o obsejnih utrdbah. Neke noči pa je Annemarie zbudila svojega moža in mu rekla, da ju opazujejo. Ni se dala pomiriti in je vztrajala na tem, da se s prvim vlakom vrne v Nemčijo. Winanky pa se ni dobro počutil in je skušal njene dvome razbliniti; toda ni se vdala, in končno se je dal prepričati.

Imela je prav. Tajinstveni šesti čut ji je izdal bližino nevidnih opazovalcev. Ko sta prišla na postajo, ju je pazno motril neki neznanec. Annemarie je v njem spoznala gosta neke majhne gostilne, kjer sta prejšnjo noč bila prenočila. Toda takrat je bil oblečen kot delavec, medtem ko ga je bila nekaj dni prej videla v uniformi gozdarja. Zašepetala je Winankyju, kaj sumi; zapustila sta kolodvor sko-

zi neki stranski izhod in odšla preko polja.

Pričeli so ju zasledovati, toda Annemarie je ohranila hladnokrvnost. Izvedla je več spretnih manevrov in po dolgotrajnem preganjanju jima je uspelo priti preko belgijske meje. V Charleroi se jima je posrečilo pravočasno priti na ekspresni vlak v Köln. Že v vlaku pa je Winanky tožil o silnih bolečinah in ko sta prispela v Köln, ni mogel več hoditi. Z rešilnim vozom so ga odpeljali v bolnico, kjer pa je še isto noč umrl na vnetju slepiča.

Z njegovo smrtjo je ljubzensko življenje Annemarie za vedno ugasnilo. Kljub njeni mladosti je ta dva človeka družila globoka in trajna ljubezen. Sedaj ko je njen ljubi za vedno odšel od nje, ji življenje ni moglo ničesar več nuditi. Ostala je ravnodušna proti nesramnemu obnašanju Winankyjevih sorodnikov, ki je niso pustili k njegovemu pogrebu. Da, niti si ni želela biti navzoča, kajti trdno je sklenila združiti se s smrtjo zopet z njim. Z malim samokresom, katerega ji je bil podaril, se je hotela ustreliti, preden pa se ga je hotela poslužiti, je morala izvršiti še neko misijo. Winankyjevi sorodniki niso imeli pojma o njegovem pravem pokli-

cu, in ona ni imela prav nobenega vzroka, da bi tem ljudem razodela njegovo tajno. Torej je bila njena dolžnost, da se odpelje v Berlin in preda njegovim še-fom izsledke zadnje ekspedicije.

Ko je svoje poročilo podajala, je bil navzoč tudi neki višji častnik generalnega štaba. Zaradi svoje nenadne bolezni Winanky ni mogel svojega dela popolnoma dokončati, tako da je bilo treba marsikatero stvar pojasniti. V veliko začudenje vse navzočih, posebno pa visokega štabnega oficirja, je dala mlada deklica z blede obrazom in žalostnimi očmi vsa potrebna pojasnila. »Tu vodi važna strategična železnica,« je rekla in pokazala na določeno mesto na karti. In tu so francoski strelski jarki, katere je izkopala francoska armada pri svojih zadnjih manevrih in čeprav je skica neke trdnjave le nepopolna, bi lahko po spominu načrtala vse podrobnosti, ako bi ji to dovolili, — je povedala.

Uredniški poklic.

»Gospod urednik, ali morate res vse prebrati, kar objavite v listu?«

»Ah, kaj, če bi bilo le to! Prebrati moram tudi vse tisto, česar ne objavim.«

Mrlič predsednik banketa

Svečanost, ki v zgodovini nima primere.

Pred nekaj dnevi so se zbrali v krasni dvorani knjižnice londonskega vseučilišča prominentni učenjaki, raziskovalci, filozofi, zdravniki in pravniki na nenavadnem banketu, nenavadnem zato, ker mu je predsedoval — skelet mrliča. Ta mrlič je bil pred sto leti umrli filozof in pravni znanstvenik Jeremy Bentham, ki je v svoji oporoki napisal tudi sledeče: »Moja iskrena želja je, da bi vsaj enkrat še kot mrlič sedel v krogu svojih naslednikov, seveda samo v primeru, če bodo moja dela tudi tedaj še kaj vredna. Za to svečanost mora biti nadalje tudi poseben povod.« In Benthamova želja se je izpolnila, ker njegova dela so še dandanes zelo cenjena. Poseben povod za izpolnitev njegove želje je pa dala stoletnica njegove smrti. Dr. Allen Mawer, dekan filozofske fakultete londonskega vseučilišča, je zato povabil vrhove dihalne Anglije na svečani banket v počastitev stoletnice Benthamove smrti. Temu povabilu se je odzvalo dvajset prominentnih osebnosti. Benthamov skelet, ki se hrani v neki omari, stoji že desetletja v posebnem prostoru univerze. Ob tej priliki je pa bil prenešen v dvorano knjižnice, kjer so ga odeli v nekdanji Benthamov svečani ornat in posedli na častno mesto. Namesto lo-

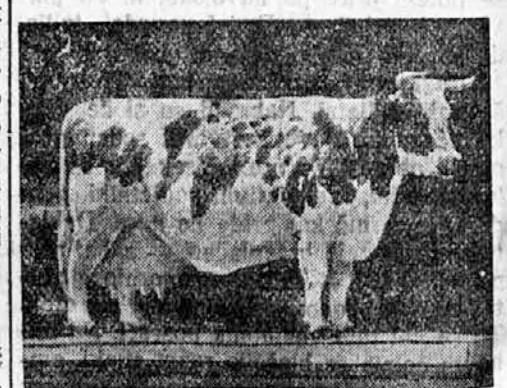
banje, ki je bila postavljena mrtvaku k nogam, je stala voščena maska, tako da površni opazovalec niti ne bi bil opazil, da predseduje banketu — mrlič. Ko so bili končani slavnostni govori in ko so zbrani slavilci spili nekaj časa vina v spomin pokojnega Benthama, je dr. Allen Mawer zaključil to nenavadno slavo, ki v civiliziranem svetu doslej menda še ni imelo primere.

Kemikovo kosilo

Znamenitega kemika Kocha je nekoč obiskal prijatelj v njegovem laboratoriju. Med raznimi cevkami, aparati in posodami je gorel plamenček plina, nad njim je pa stala posoda, v kateri se je nekaj kuhalo. »So to bakterije?« je vprašal prijatelj. »Ne!« je odgovoril Koch. »Poizkus s kakšno kislino?« — »Ne, ne! Samo dve hrenovki si kuham,« je rekel učenjak zadovoljno. »Tudi jaz moram nekaj kositi.«

Madžarska varčnost

Nedavno se je ustrelil v Budimpešti neki sprevoznik cestne železnice. Ustrelil se je po končani službi, ne da bi se bil prej preoblekel v civilno obleko. To je gospoda ravnatelja tako razjezilo, da je poklical v pisarno vse sprevoznike in jim strogo prepovedal, da bi se še kateri ustrelil v službeni obleki, ker bi sicer dediči morali plačati odškodnino.

Spomenik kravi prvakinji

Postavili so ji ga v mestu Seattle — v Ameriki kajpak! — ker je odnesla rekord v dajanju mleka. Imajo tam onstran velike luže le še preveč denarja...

Pod copato.

On (plašno): Ljuba žena, prosim, ne huduj se... razbil sem lepi pepelnik, ki si mi ga podarila za god.

Ona: Oj ti grda neroda, kaj si pa delal?

On: Veš, tvoja mama mi ga je vrgla v glavo!

Spominjalte se CMD

Za potovanja po morskem dnu

vozi s seboj neki ameriški izletniški parnik ta-le veliki potapljaški zvon. V njem je prostora za štiri osebe in se lahko spusti na morskno dno, da si tam ogledujejo živalstvo in rastlinstvo morja.

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je umrl danes ob pol 2. uri po dolgi mučni bolezni naš iskreni ljubljivi soprog in oče, gospod

Jakob Platner

svetilničar na Teznu

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v nedeljo, dne 17. julija ob 16. uri iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 18. julija ob 7. uri v magdalenski cerkvi.

Maribor, dne 15. julija 1932.

Žalujoči ostali.

Vinotoč Hofrat.
Meljski hrib 31 bo jutri, dne 16. julija, otvoren. 2227

Kupi se
dobro ohranjen stabilen parni stroj, 8 do 15 HP. Ponudbe pod »Takoj« na upravo »Večernika«. 2231

Prodajam železno blagajno,
moško koio in veliko železno peč, šivalne stroje in elektromotor, stelaže, pulte, mize in razen trgovski inventar. L. Verdnik, Aleksandrova cesta št. 55. 2229

Kaj pa tu počnete?
Oprostite, gospod narednik, — ampak ... izgubil sem svoje hlače!

Enodružinsko, novozidano hišo,
z električno napeljavo, 5 minut od postaje poceni prodam. Naslov v upravi »Večernika«. 2215

Kupujte zelenjavo
pri domačih vrtnarjih! Fižol, grah Din 2.— kg. Bonč Vladimir, Glavni trg. 2201

Enodružinsko hišo
v bližini Maribora z nekaj posestva kupim. Dopise pod »50.000« na upravo lista. 2206

Instrukcije
čez počitnice daje abiturient za hrano ali denar. Naslov v upravi »Večernika«. 2213

Naročnikom in čitateljem »Večernika« priporočamo te-le mariborske tvrdke, naše inserente:

JOS. MORAVEC

trgovina z gumijem, avtomobili in tehničnimi potrebščinami
Maribor, Trg svobode št. 6
Delavnica Grajska ulica št. 2

Restavracija »UNION«

František Trafenik
Maribor, Aleksandrova cesta

Dolček & Marini

manufakturna trgovina
Maribor, Gosposka ulica 27

Karol Jančič

manufakturna trgovina
Maribor, Aleksandrova c. 11

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: JOSIP FR. KNAFLIČ v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.